

გაუმარჯოს თავისუფალ საქართველოს!
 გაუმარჯოს საქართველოს
 დემოკრატიულ რესპუბლიკას!
 გაუმარჯოს თავისუფალ ხელოვნებას
 თავისუფალ საქართველოში!

„თეატრი და ცხოვრება“

წლიურად 15 მან., ნახევარი წლით 9 მან. თითო ნომერი—1 მან. ხელის მოწერა მიიღება: თბილისში, ბაზრის ქ. № 20, ალექსანდრეს ბაღის პირდაპირ. თბილისი, რედ. „თეატრი და ცხოვრება“ იოსებ იმედაშვილს.

1918 წ. № 14 კვირა, დღინო ისთვის 20

ფასი 2 მან.

წელიწადი მეექვსე გამოცემის

აკაკი ჩხენკელი

გარეშე საქმეთა მინისტრი, საქართველოს დამოუკიდებლობის თაყვანისმცემი მოღვაწე ამ უმად ბერძენისია. (სურათი გადაღებულია სტუდენტობის დროს 1899 წ.)

საქართველოს (სენატის მან.) პირველი საერობო ყრილობა

ხმოსნები: ნ. კეკელია [ს. ფ.] ლ. გეგენავა ა. ცანავა, ი. სალაყაია, გ. ბოკერია, ბ. ძველაია, ი. პურტია, პ. ქობალაშვილი, ლ. დავითაია [ს.-დ-ბი]; ი. ჩხეტიანი (ს. ფ.) გ. თოფურაძე, კ. პირტანია, გ. ქლიავე, ე. როგავა, ყ. ჩიქოვანი (ს.-დ-ბი); პ. ქავთარაძე, ლ. დარჩიმელია, ბ. დუნდუა (ს.-რ-ბი).

გამგებობა; 1, ი. სალაყაია, თავმჯდომარე; 2, გრ. ცეკვაშვილი, ამბ.; 3, პ. ქავთარაძე და 4, ა. ფიჩხია (წევრნი). ფოტ. მ. ცელი.

კომ. რევას გოგნიაშვილი.

წერილები ხელო ნებაზე

კომპ. რევას გოგნიაშვილმა, რომლის ქართული ოპერა „ქრისტინე“ ქართველ მომღერალ-მუსიკოსთა კავშირის-მიერ სუთჯერ იქმნა წარმოდგენილი, დასრულა მეორე ოპერა „კუდიანი. ხვდათ შორის, ჩვენი ოპერის პირველ მერცხალს დიდი სურვილი აქვს უფრო დასხლეებით გაიგნოს თავისი მშობლიური მუსიკა და ამის მიზნით სურს მოფლოს საქართველოს უკუდა კუთხე. მაგრამ ხელს უშლის ნივთიერი ხელშეწყობა. ანტრეპრენიორი ლევიტკი მოვალე იყო აღნიშნული ოპერები რეპერტუაში შეეტანა. ამით დადგმა სტენაზე დიდს ხარჯს არ გამოიწვევს. მოვალეობა შეითხველს, რომ როდესაც ლევიტკი სახელმწიფო თეატრს იჯარით იღებდა ბუერს შეგებინდა, რომ ქართულ ოპერებს, რომელნიც კი მოაზრებოდა, დადგამო. მართალია ქართული ოპერების რეპერტუარი მდიდარი არაა, მაგრამ არც ისე დაბოძა, რომ ერთი ოპერით განისაზღვროს. და რეპერტუარში, ვიპოვებ, არაუშვილას და ფაღიაშვილის ოპერების გარდა აგრეთვე რევ. გოგნიაშვილის შემოხსენებული ოპერები და სხ. უნდა შევიდეს. ჩვენ ამას ვთხოვლობთ და, გოგნია, უფლებაც გვაქვს, რომ საქართველოს სახელმწიფო თეატრში პირველ რიგში დაიდგას ქართული ოპერები და არა მომსახურებელი „როგელეტა“ და სხ.

მაგრამ ჩვენთვის უცნობა ლევიტკი რაო ვაგამტეუნო როდესაც ქართულმა სამუსიკო საზოგადოებამ, რომლის პირდაპირი მოვალეობაა ქართული ოპერების შეკრება და კომპოზიტორების წასწავლა, უკრადლებაც კი არ მიაქცია გოგნიაშვილს. კაცს დამთავრებული აქვს ხარისხის კონსერვატორი და იგი მისწავლებლებაც კი არ მიიწვიეს.

სანგრძლივ ძილის შემდეგ ქართ. დრამატიულმა საზოგადოებამ ერთი ხეიროანი საქმე მოაწყო. მან დაარსა სასტენო სტუდია და მას ხელმძღვანელად მოიწვია ნიკოეირი რეჟისორი ბ. ჯაბაღანი. რამდენი თვეა რაც სტუდია მუშაობს და სიმართლე უნდა ითქვას, რომ, როგორც ხელმძღვანელი ისე მოწაფენი, სკინდისიერად ეკიდებიან თავის მოვალეობას. სტუდია უკვე ემზადება და გიორგობის თვეში ქართულ სტენაზე ვიხილავთ სასტენოდ მომზადებულ სახლეკასდა მსახიობთა დასს.

დილეტანტიზმი ნელნელა ჩაბარდება არქივს, საშვილიშვილო საქმის იხაკს დრამატიული საზოგადოება რომ ქუთაისშია მოაწვიან ამგვარივე სტუდია.

ახალგაზდა სტენის მუშაოთ დიდი მუყაითობა და გარჯა სჭირათ, რომ ჩვენს განთავისუფლებულ სამშობლოში სასტენო ხელაგნება დირსეულ დონეზე აიყვანონ.

სვ. შერეთელი.

შენიშვნა

ქურნალ „თეატრი და ცხოვრებას“ № 13-ში წავიკითხე წმინდის გულით დაწერილი სტ.ტია იოსებ არიმათიელიისა, რომელიც ამბობს, რომ ჩვენი მხატვარი მწერლები: ვ. ბარნოვი, მგალობლიშვილი, მელანია, ლალიანი, ბახანა, თ. რაზიკაშვილი და სხვ. ამ დიდი შიმშილობის დროს წყდებიან და მოუწოდებს საქართველოს დემოკრატიულ რესპუბლიკის მთავრობას, შექნას საქართველოში სამწერლო ფონდი ადრე და მალე.

მე ღრმათა ვარ დარწმუნებული, ეს ასეც იქნება ჩვენი მთავრობის კაცები თვით ჩვენივე საკუთარი სასახელო ყროვნული მწერლებია, რომელთაც თვით საკუთარ ზურგზე გადუტანიათ მწერლობის სისაწყლო და აუტანელი სიღარიბეც რუსეთის დემოტიის დროს, მათაც სანატრელსაგნათ, იდეალათ ქონდათ გამხდარი როგორმე სალიტერატურო ფონდის საქართველოში დაარსება, მარა მაშინ, აბა ასეთ საქმეს სახირკველი როგორ და ჩაეყრებოდა?!

დღეს ხომ სულ სხვა დროა, ისეთი დრო, რომლის მსგავსი სიზმრათ თუ ვიქმე მოეჩვენებოდა. ნუთუ ამ საქმეს არც ახლა ჩაეყრება საძირკველი?

თუ გულისთ ვეტრფით საკუთარი უნივერსიტეტის გაჩენას, დამკვიდრებას და აღორძინებას, ნუ თუ ლიტერატურა, ჩვენი სიმბატიური მწერლობა არ იყო და არ არი დედა ბოძი, მშობელი ჩვენი ხელოვნების, თეატრისა და მცნიერებისაც, თუ გნებავთ?

მართალს წერს იოსებ არიმათიელი: იქნება ყოველივეს ნაწერი წაინაშოს წმინდა ხელოვნურ მხატვრულ ნაწარმოებოკი კაცობრიობას მუდამ სარკეთ და ხატათ ექნება თვალწინო.

მხატვრული ლიტერატურის ერთი დიადი და ძლიერი შიშო კრიტიკა; ესეც დივიდუალური შემოქმედობის ნაყოფია სწორეთ ისე, როგორც მგონის, ბელეტრისტის და დრამატურლის ნამოქმედამიც წმინდა სალიტერატურო კრიტიკა მცნიერება არ-არი. ისიც წმინდა მხატვრული ნაწარმოებია და ნამდვილი ქეშმარიტი კრიტიკული ნაწარმოებისთვის კრიტიკოსიც სწორეთ იმავე პირობას ასრულებს, როგორ მგოსანი, ბელეტრისტი და დრამატურდი...

ჩვენი ღარიბი ლიტერატურა ნამდვილი, უტყუარი კრიტიკოსის ტალანტით შემკული მწერლებით მღ-ღარი, რეთქმა უნდა, არ იყო და არც არი, მარა ვინცარი, ვინც თითითსაჩვენებელი გვყოლია და გვყავს, ისიც დღეს შიმშილით კვდება...

იოსებ არიმათიელს თბილი ელი მწერლები ჩამოუთვლია, რადგან იმათ სისაწყლეს და დაღრეჯილობას ყოველ დღე ხედავს.

მარა არი ქართველი მწერალი პროვინციაშიაც სახელდაბრ, ქუთაისში. ეს მწერალია ჩვენი კრიტიკოსი ხომლედი, რომელსაც უმოღვაწია მწერლობის ასპარეზზე მწ წელიწადი და რომელსაც შავი ქვის მრეწველთა საბჭო თეიურად აძლევს 50 მან. მარა ეს ხომ ათი გირვანქა მქადის ფქვილის ფასია დღეს, რომელიც ერთ დღეს უნდებო მის ოჯახს.

რა ქნას, რითი-ლა გამოიკვებოს მეორე დღეს, მესამე დღეს მწერალი? იმ

დღეს გზაში შევხვდი, ბუზ-ოღლის თამბაქოს ქარხანაში მიდოდა ადგილის საშოვნელად, იქნებო მუშათ მიმილონო მარა ურია მიილო:

—ჩვენ, ვინც გვყავდა, იქიდან ექვსი კაცი დავითხოვეთო.

სხვა რა ზავოდი და ქარხანებო ქუთაისში, რომ ადგილი იშოვოს? თუ მოკვდეს მწერალი ა'ე უღმერთოთ ჩვენი თვალისწინ და ჩვენ კი ვერაფერი დავებმაროთ ამ კეთალშობლ მუშაკებს...

ქეშმარიტად, დიდი, ძალიან დიდი საქმე დასაფქრებე ლი და მოსაგვარებელი და საჭიროა, თქვენი ჟურნალის თქმის არ იყვეს, ჩვენი ნორჩი მთავრობ-ს ფხიზელმა უნიჭიერესმა წარმომადგენლებმა ამათხე იფიქრონ და ცოცხალი საქმე მოაწყონ ოგორმე ყოვლის უწინარეს. მგზავრი.

არსენ ანტონისძე მამულიაშვილი—ლალიონი (1886-1918)

სამგლოვიარო

ფურცელი

პარტიული სინიდისი

სხვა სახელი ვერ მიწოდებია იმ მწერალ-მოღვაწისათვის, რომელიც ენკენისთვის 18 თბილისში გარდაიცვალა.

ეს იყო არსენ მამულიაშვილი,—ლალიონი.

არსენ მამულიაშვილი გურული იყო, დაიბადა ს. დვაბზუს 1866 წ. სწავლა დაიწყო ოზურგეთის საქალაქო სასწავლებელში, დაამთავრა თბილისის სამოსწავლო ინსტიტუტში და 1889 წ. სასწავლებლო მოღვაწეო-

ბას შეუდგა ქ. შემახას, ქ. ნახიჩევანს, თბილისს (ჯერ სათ.-ახნ. გიმნაზიაში, ერთხანად კერძო სასწავლებელი ჰქონდა პანსიონითურ, ბოლო ხანებში თბილისის პირველ პირველდაწყებით უმაღლეს სასწავლებელში).

როგორც მასწავლებელი, ქეშმარიტი მოძღვარ-აღმზრდელის ნამდვილი განსახიერება იყო; განსაკუთრებით დღესა მისი დანაკლისი მეტად სამძიმო, დღეს, როდესაც ჩვენი ერთი ტყვეობიდან განთავისუფლდა, ხალხში სამშობლო განათლებას ასპარეზი გაეხსნა და ქეშმარიტი მოქალაქე-მასწავლებელი-კი ფრიად მცირეა.

სამწერლო ასპარეზზე გამოვიდა 1895 და ამა წლის ჟურ. „მომამბე“-ს მე4-ნე ნომერებში დაბეჭდა მოთხრობა „ფირალი დავლაძე“, ეს ე. ნინოშვილის მოთხრობის „სიმონა“-ს ტყუილი. მწერლობაში იგი ე. ნინოშვილის სკოლის ერთი საუკეთესო დამამშვენიებელთაგანია: მწერალი მოძღვარი, ხალხის ცხოვრების სინამდვილით მხატვარი, აწმყო უკუღმართობის დამგმობი და საუკეთესო იდეალების ილუმინოვ შთამგოვლებელი..

წაიკითხეთ მისი მოთხრობები „ფირალი დავლაძე“, „ეფემიას ოცნება“ (კვალი 1901 წ.), „ბეჟუკას ხვედრი“ (სხივი, 1909 წ. № 1, 2 და 5), „თინა“, „ახ. ქვეყ. 1913 წ. №22-28), „რაკვიანა“, „შემთხვევა“ და სხ. და დანახავთ რა ნიჭიერი მწერალი გამოაკლ ა ჩვენს სამხატვრო მწერლობის მცირე ბანას.

როგორც პარტიული მუშაკი, სიყრმიდანვე ჩაება მესამე დასის ჯგუფში—სოციალდემოკრატიულ პარტიაში და უკანასკნელ ხანამდე ამ პარტიის დედა აზრთა მტკიცე დამცველი და უმწიკვლო აღმსრულებელი იყო; პარტიაში იგი იყო თითქმის ერთადერთი მიუყვარძელი, პარტიულ გაუგებრობათა მიუდგომელი მსაჯული, სალი კლდესავით შეურყვეველი, პარტიული სინდისი იშვიათი სვეტაკი გრძნობა-გონების კაცი

უსამართლობა ცხოვრებაში, ქვებუდანობა პარტიაში, პირადი სარგებლობის გულისათვის ხალხის სახელით ხალხისავე ფეხქვეშ გაქელვა, ერთობის ნაცვლად ძმათა სისხლის დგრა, ხალხის საწინააღმდეგო მისწრაფების გაბატონება ხალხში სინათლის ნაცვლად სიბნელის ბატონობა, აი ყოველივე ეს მძიმე ლოდინით ეწევა მას გულზე და თუმცა მიუღ სიცოცხლეში „ადამიანის უსაზღვრო ბოროტებით მოღუშული“ იარებობადა, მაინც ღრმად სწამდა „მონობის ბორკილთა დაღწევა, საზიზღარ კერპთა დამსხვრევა“.

და მიუღ თავის შეგნებულ სიცოცხლით ამ იდეას ემსახურებოდა მწერლობაში, სკოლაში, სახელმწიფოებრივ მოღვაწეობაში (ერთგულ საბჭოს წევრი იყო), პარტიაში და სხ.

დიად, მას ღრმად სწამდა „მშრომელი ხალხის ძალა: ადრე თუ გვიან იგი თვით წარმოშობს გმირებს, ნამდვილ უანგაროთ მოღვაწეთ, ვინც წმინდის გულით და წრფელის განზრახვით თავდადებულ სამსახურს გაუწევს ჩაგრულთა საქმეს“--ო.

და როდესაც ასეთი გმირები გამოჩნდებიან, არსენის მისწრაფებანი გაიმარჯვებს და მაშინ თვით არსენიც მკედრეთით აღსდგება; მარად მოსაგონარი შეიქმნება მისი უღროლო გარდაცვალება ფრიად დიდი დანაკლისია ჩვენის მწერლობისა და სახელმწიფოებრივ აღორძინებისათვის!..

დაე, გაღვივდეს შენი აღმომგზნები კერა, ძვირფასა არსენ, და შენი სხოვნა ნურც წარხოცება!..

ანტონ ქუთათელი

საქართველოს განთავისუფლებულ, მაგრამ ჯერ კიდევ სწეულ ეკლესიას სწორედ იმავე დღეს (ენკენისთვის 18), როდესაც თბილისში გარდაიცვალა არსენ მამულიაშვილი ქუთაისში ნაშუადღევის I საათზე მოულოდნელად ხელაღან კაუკიკალა ქუთაისის მიტროპოლიტი ანტონი (ერისკაცობაში ალექსი გიორგაძე). ენა-წყულიანი გამბედავი მქადაგებ რუსთა ტყვეობის ჩგან საქართ, ეკლეს, გან, მომღვართაგანი,—აი ანტონ ქუთათელი; მაშინ როდესაც ჩვენი სასახლო მღვდელმთავარი კირიონი, ამბროსი, დავითი და ლეონიდე იდევნებოდნენ, ანტონ ქუთათელი ფხიზლად სდარაჯობდა ვენს ეკლესიას, როგორც მოსაქმე და მქადაგებელი მისი ქადაგების საგანი იყო ჩვენი დაცემულ სამშობლოს გაფხიზლება ერთი მამულიაშვილებს დ მოქალაქეებრივ აზრთა გაღვივება, სამშობლოსათვის თ ვდადება, ზნეობით ამაღლება საზოგადოებრივ გრძნობდა აღძვრა და სხ.

ყოველ მოვლენას, ყოველ ზოგად შემთხვევას შესაფერი სიტყვით განმარტვდა, მრევლს შთააგონებდა მაგრამ ნათქვამის დაბეჭვდა-კი არ უყვარდა ამით თითქო მიკრძალვას იჩენდა.

სხვათა შორის, თავისი გაბედულობით და პირდაპირობით, შესანიშნავი იყო მისი სიტყვები აკაკის კუბოს წინაშე, მთაწმიდაში ილიას წლისთავზე კირიონ კათალიკოსის კუბოს წინაშე და სხ.

იგი იყო რომ გასული წლის მარტში მოაწყო საქართველოს ეკლესიის განთავისუფლების საქმე, რაიცა მისის 12 დადასტურებულ იქმნა სრულიად საქართველოს კათალიკოს-პატრიარქის არჩევით... და ამას ზომ შემდეგ (ამა 1918 წ. მისის 21) საქართველოს დამოუკიდებლობის გამოცხადებაც მოჰყვა..

ვერაგულად მოკლულ კირიონ კათალიკოსის ცხეადარი ჯერაც არ გაციებულა და მორწმუნე საქართველობას გული ჯერაც ვერ მოუთხებია, რომ ანტონ ქუთათელიც მოულოდნელად ხელიდან გამოგვეცალა. კაცი ჯანდღნით სავსე (50 წ. თუ იქნებოდა) და სამშობლო ეკლესიის წინაშე დიდის სამსახურის მოიმიდედ..

რა მიზეზია?

საქართველოს ეკლესიის სხეული დაავადებულია, სული დასწეულებული, ქართველი სამღვდელთების ბანაკი, ძლიერ მცირე გამონაკლის გარდა, მოშხამულია. ამ მოშხამულ ბანაკის ქვებუდანობის მსხვერპლია უნეტარესი კირიონი და ჩვენის დროის (გაბედვით შეიძლება ითქვას ოქროპირი ანტონ ქუთათელი..

მკურნალია საქრო: კირიონისა და ანტონის აჩრდილნი ამას მო-თხოვენ!..

იოსებ არიმათელი

სინაფილიქსონი დასკოლა

ბინდუნდია. ფანჯარასთან ვხევა. რა მეშველება ამდამ, სანთელიც გამომელია, ნამწვილა დამრჩა. ნეტავი როდის ჩავარდება ეს ჩვენი ნორჩი სახემწიფო თავის კალაპოტში. შავმა ფიქრებმა გამიტაცეს...

მომი გაგივლი, დრო უფრო სწრაფად გაივლის. მივხედა ერთი მარიაშ, გუშინ საბრალო სულ მშვიერი იყო. სოფლიდან ელოდა ბიძაშვილს, იქნება ფევილი ჩამომიტანოს. მაგრამ საწყალს თევზე მეტია ელის მაგ ფევილს. აუუჩქარე ფეხი. ახლოსა დგას ჩემგან. შევიღვივარ ეხომ. ბნელა, მაგრამ ვარჩევ მის აივანს. რათ არის ასე დაცარიელებული, ოთახის კარიც დია თითქოს აქაც ყველაფერი აკლებულია. სად არის მარიაში სოფელში ხომ არ წასულა? თითქოს ვიღაცას გაუქურდავს აქაურობა. ვაფათურებ ხელებს. ვეძებ საწოლს. მარიაში თავის დაბრანძილი კაბით წევს ზედ. ვაღვიძებ, ვანჯღრევ მაგრამ შენი მტერი, გონებაში ვერ მომყავს. მაჯა არ უცემს, გული არ უფეჩქავს. საბრალო მოკვდარა. ერთი კი ამოვიქენიშე და გამოვარდი ეხომი. მისი ავლადიდება ეტყობა ქურდებს წაელოთ.

აღეშფოთდი. სახლში რაღას დაგბრუნდებოდი. გავეშურე კნენა მაკრინესთან. იმათი ამპავი კარკა ხანია არ ვიცოდი. ის თავის საკუთარ სახლში იდგა, მაკრა ოთახები წაართვეს: რეკვიზიცია გაუკეთესო, მიიხრა მისმა ბიძაშვილმა თებრომ, ახლა კნენა თავისი სამი ქალიშვილით და მე ორ ოთახში ვცავვართო.

თვითონ კნენა მაკრინე, ის ფაშა დედაკაცი ჩამომმარაიყო, ერთ ოთახში ჩამწყვდევულიყო, არავის არ ინახულებდა. ამბობდენ ქუთხედაც არ არისო.

შესავლი კარები ღია დამიხვდა. ალბათ იმიტომ რომ ქუჩიდან სინათლე შესულიყო. ამ ერთ ოთახში მოვარევილიყვნენ სამივე დანი და იქვე სკივრზე ჩამოჯდარიყო გაფითრებული თებრო. ქალიშვილებს ერთი ნამწვი ენთოთ, ხან აქეთ გარბეინებდენ და ხან იქით. ერთი ქალიშვილი გარჩარებით თეთრ ფეხსაცმელს იწმენდა, მეორე მათითიკებს იხუჭუჭებდა, მესამე თეთრ შელაიის კაბაში უკვე გამოწყობილიყო და მოღრბლული შესტკეროდა დებს.

როგორც შევიტყე თებროსაგან ესენი ყველანი კაფეში მოსამსახურეთ შესულიყვნენ და ამათი ჯამაგირი ამათ სიკვლევებზე იყო დამყარებული.

ნაღინკა, პუდრი მინც დაიყარე სახეზე. როგორ ვერ დაივიწყე, რომ სტუდენტკა აღარა ხრ და თუ გნახვენ პირ უცოხარს — არავინ მოგეკარება.

—ჩქარა, ჩქარა, დაბლის ხმით თქვა მეორე დან: წავიდეთ კაფეში. თორემ გვიგვიანდება, მერე მომიბრუნდა და მიიხრა — დედამ არ იცის, რომ კაფეში ვმსახურობთ.

დაღონებული გამოვიწვი: ისევ სახლში, ისევ სახლში სჯობს!

ამ დროს ქუჩაში ვიღაც დედაკაცი დამეტაკა. რა დაგემართა სიღონია დაუყვირე.

—რაღა რა დამემართა. ჩემი სანდრო დაიჭირეს წუხელი გაუქურდავთ დუქანი და ქურდებში ყოფილა გარეული. მერე იცი რა მომძახა: რომ იძახი პური, პური — მაშ ფული სად მეშვენოა...

ყურები დავიკვი, რომ აღარა გამეგონარა და შევედი სახლში. უცბათ შემომესმა, რომ ვიღაც ფათეურობს ჩემ ქალღებში — ვინ არის მეთქი — დავიყვირე და თვალები დავაჭყიტე. თურმე ისე მძინებია, რომ ვერა გამიგია, როგორ შემოსულა ჩემთან ერთი კაი ნაცნობი ანა ტასია თუმანიშვილი-წერეთლისა

რაინდარატ თავგორე

ინდოელთა სახელგანთქმული მგოსანი, ახლახან ინდოეთში დაპატიმრებული და შანჭის წარგზავნილი სამართალში მისაცემად, რომელსაც ბრალად ედება, ვითომც ინდოეთის მემამბოხებთან კავშირი ჰქონდეს.

სასკლსო მასკალებელს

მატაქული ხარ ნამდვილი, მოხარდ თაობის აღმზრდელა, ბედკრულთა მოჭირნასხულა ერთგულა მასწავლებელა! წიგნის შვედარ სიტყვებს მხოლოდ შენ უნდა ჩაუდგას სულა, რომ მოტიტინე ბეშვისთვის იყოს მარტივი, სრულია. ანბანთან უნდა აწყვლო მაშ. ანბანთა მხნეობა, მათერ უყვარდეს სამშობლო და მისი კეთილდღეობა. ტყუობით ხსნიდი სამშობლო მოულის ამ გვ. კვილებს; ქვეყნის ში და უჩარიი გაწითა დას და გამოზრდალებსა.

ალ. გერმანაშვილი

ანა ალქისის ასული კავთელი

ქართულ სცენის მსახიობი ქალი 1910წ სახალხო სახლში დაიწყო მუშაობა, შემდეგ თბილისის განაპირა უბნების სცენებზე, ხოლო 1915წ. ჩაირიცხა პროფესიონალ მსახიობად 1916წ მონაწილეობდა ბათუმის სცენაზე, 1917წ. ქუთაისში გარდაიცვალა მენინგიტით 1918წ ენკენის .27.

ცრემლები ადამიანისა

როდესაც ღმერთმა ექვსი დღის მუშაობის შემდეგ ყველაფრით მორთო, ალავსო ცარიელი ქვეყანა...

როდესაც ზან გააჩინა ყოველივე და მკვექსე დღეს გახარებული შეპყრებდა მორთულ ქვეყანას, ის დაფიქრდა და ღრმა საგონებელს მიეცა...

ის გრძობდა რაღაც ნაკლს თავის ქმნილებაში და სწუხდა სწუხდა უფალი და სწუხდა მთელი მსოფლიო... მთებს ზანსარი გაჰქონდა, ცხოველებს ყმეილი, მიწა ირყეოდა და ყველა ეს რაღაც საშინელებას წარმოადგენდა...

ცახცახებდნენ თვით ანგელოსნიც და უფალს შეყურებდნენ...

მათ ვერ გაეგოთ მიზეზი ამ საერთო უბედურობისა და ერთმანეთს გაკვირვებით შესცქეროდნენ.

—ადამიანი მაკლია, ადამიანი!—გაისმა მკვექარე და მგზნებარე ხმა შემოქმედისა...

ყოველივე მიყუჩდა, მისწყდა თვით გამალებული ყმეილი ახლად შექმნილ ნადირთა და სმუნთა გადაიქცა, იალბუზმა და ყაზბეგმა ერთხმად გაიმეორეს უფლის სიტყვები, გადასახნეს სხვებს და ამ რიგათ სიტყვები შემოქმედისა ზარივით მოედო მთელ მსოფლიოს. გაიპო ზეცა და ყველა ანგელოზი უფლის გარშემო შემოკრბა.

—ადამიანი მაკლია, ადამიანი! ისევ გაიმეორა უფალმა და დაჩუქდა...

ის დაცქერდა მიწას და ღრმა საგონებელს მიეცა.

—ნუ... ნუ გააჩენ მას!—ემუდარებოდნენ ანგელოზები... მოგვეცი ჩვენ ძალა, რომ ვიმრავლოთ და აღვაფსოთ ქვეყანა...

ნუ, ნუ აავსებ ქვეყანას ცოდვილ არსებით... ნუ აჩენ მას - ვეედრებოდა მთავარანგელოზთი.

ვინ არის ადამიანი, რომლის მეოხებითაც უნდა და-

ირღვეს ყოველივე, რომელმაც უნდა შეურაცყო და წაპილწოს ყოველი ლამაზი ქმნილება და სიმშვენიერე... უნდა მოსცხოს ჩირქი ოვით შემოქმედსაც კი... და დუმილი გამეფდა მთელ ქვეყნად.. ყოველივე მიჩუმდა და მხოლოდ გაფთრებული უფალი დასწერებოდა მიწას და თვალებიდან ცეცხლს ჰყრიდა...

—არა, არა!.. გაისმა კვლავ შემოქმედის ხმა. მე არავინ მსურს ჯფროსათ და არც არავისი მჯგრა: მე ოვითონ ვარ უფალი მსოფლიოსი... ვსთქვი და გათავდა... თქვენ კი რათ სწუხსხართ?.. მე თქვენ მცგაროგებთ შვილებო... მე არ მიცემ მიწის შვილს იმ ძალას რომლითაც ის წინაღუდგეს ზეციურთ...

შემოქმედი ანგელოზებითურთ მთებიდან ძირს დაეშვა და აილო კვერთხი და დაჰყრა მიწას. მიწა ორათ გასკდა და შუაგულიდან ამოგორდა რგვალი რამ...

და სთქვა უფალმა: აი ჩნდება სიკვდილის შვილი ყოველი მხარე: სამხრეთი და ჩრდილოეთი. აღმოსავლეთი და დასავლეთი თავის წიაღში მიიღებს ამ სიცოცხლეს, ვინაიდან ეს მათ მოგვარე .

მაშინ ღმერთმა მოილო ღრუბელი და აწვიმა მათსხე, თან კვერთხით ზელდა მიწას...

და გამოჩნდა კისერი... შენ საჭიროებ საქმელს და სასმელს, რაიც იქნება შენი უმთავრესი მიზანი ცხოვრებაში...“ გნმარტა უფალმა.

—შემოქმედი კვლავ განაგრძობდა მუშაობას და როდესაც გამოჩნდა ხელი და ფეხი.—მიახსნა: ტანჯვაში და მუშაობაში დაიღვევა დღენი შენი.

შემოქმედის წინ ახალი ქმნილება იზრდებოდა, სრულდებოდა...

და გამოჩნდა თავი, ლამაზი და მიმზვიდელი სახე ,,შენ იქნები შეპყრობილი პირუტყვიული წადილებით და ეს უკანასკნელი იმდენათ ძლიერი იქნება შენში, რომ მუდამ იმეფებს შენზე შენს ხანმოკლე სიცოცხლეში... და ეძებ შენ სიმზიარულეს, მაგრამ ვერ გაძლები სურვილებით—ჩასახსნა უფალმა...

კიდევ უკანასკნელათ გაიქნია ხელი შემოქმედმა და ადამიანი მზათ იყო...

და უნდოდა უფალს ებრძანებია ადგომა მისთვისო, მაგრამ ანგელოზი შეწყნარებისა წარსდგა უფლის წინაშე და მოახსენა:

—მსოფლიოს მართალო მსაჯელო!.. ეს საწყალი ქმნილება იქნება მთელ ქვეყნათ.

შენ აძლევ მას გონებას, რითაც ის გაიგებს და იგრძნობს თავის სისაწყალს და არაობას მსოფლიოში. ეს კი დიდი სასჯელია მისთვის. .

ის მუდამ გავალებული იქნება და ეს რისთვის... რისთვის უფალო?... რათ გინდა ადამიანს აძაგებინო შენი სახელი... რათ გინდა უფალო ყოველივე ეს?... ნუ თუ შენვე გასურს დაშალო კეთილ-განწყობილება შენთა ქმნილებათა...

უფალო, შეიწყნარე ადამიანი!.. ის ცოდოა, ცოდოა. შენეთ, მის გრძნობით სავსე თვალებს... ის ხომ ყველაფერს იგრძნობს... ის ხომ შეიკმუნება და დაიღარება აუტანელ ტანჯვაში...

ყოველივე ეს რისთვის, რათა უფალო... რა დანაშაული მიუძღვის მას შენს წინაშე... რა?.. ის ხომ ყოვლათ უცოდველია და შენ კი ცოდვილათ გინდა აქციო...

უფნლო, შენ ყოვლის შემძლე, ძლიერი ხარ... შენ ყველაფერი შეგიძლია...

შექმენი სრული ადამიანი, მასზე ნუ დაირეკავ ხელს მაგრამ თუ ეს წინადვე გაქვს მოფიქრებული, შეუმუსუმბუქე მაინც სასჯელი... თუ მოიძულეება მას..

—ვიქ... ვიქ ათნეულათ გაიძახოდა უფალი დეიქრებს მისცემოდა..

—დიახ... მე შევეცი, შევეცი!.. ბრძანა უფალმა, მაგრამ რაც შეექმენი არ გავაქრობ..

ეს სისუსტის ნიშანია... მე კი ყოვლის შემძლე ვარ ყოვლის შემძლე..

მხოლოდ ერთილა დამრჩენია, მივსეცე მას სურვილი წუთისოფლისა იმდენი, რამდენიც მასში დავბადე სურვილი გარყვნილობისა...

და დუმილი გამეფდა... სდუმდა მსოფლიო თავის სტუმრებითა, სდუმდა ანგელოზთა საოცნებო გუნდი, მხოლოდ უფალი უფოთავდა, მოსვენებას ვერ ჰპოებდა.

შემოქმედი უკანასკნელათ შეიძრა. თვალი მოავლო თავის ქმნილებასა და შთავგონების ღიმილი მოეჩინა... იქვე ახდა ადამიანს, რომელიც მის წინ ქანდაკებასავით იდგა. თითქო დამნაშავე სასამართლოს წინ სდგას და მსჯავრს მოელისო...

უფალი ისევ დალონდა... მიუახლოვდა ადამიანს, გაუღო თვალი და შიგრგველი რამ ჩაუღო...

—ეს იქნება შენი ნუგეში!—მიუგო უფალმა. როდესაც ადამიანი დაიტანჯება ცხოვრებაში და ვერ ჰპოებს მოსვენებას, მაშინ ის ცრემლებს მიმართავს. და ცრემლები შეუმსუბუქებს მას ყოველგვარ სიმწუხარეს...

ერთხელ კიდევ მიუახლოვდა უფალი ადამიანს და კოცნით გადასცა მას სიტყვა და გონება...

—იცოცხლე... უბრძანა უფალმა და მსოფლიოს წინაშე წარსდგა ახალი ქმნილება...

და შეხედა მან ქვეყანას...

თვალი მოავლო ტურფად მორთულ შთავორაკებს. ბუმბერაზ მთებს... ამწვენებულ, ხავერდოვან მდელი... ამაყათ მღვარ მცენარეთ...

და მაშინვე იგრძნო არარაობა... ქეითინით დაეცა მიწაზე, აემღვრა გული და თვალებიდან გადმოსცივიდა ორი ობოლი ცრემლი.

პირველი ცრემლები მწუხარებისა... და ბევრჯერ ღვრის ის ცრემლებს...

და არ არის მთელ მსოფლიოში ისეთი ქმნილება რომელსაც შეძლოს იმდენი ცრემლის ღვრა, რამდენიც ადამიანს...

ცრემლი დიდი ნუგეში და განძია ადამიანისთვის წყარო ცრემლებისა, რომელიც მიუგნებელ ადგილსაა, მუდამ მზათაა მწუხარება შეუმსუბუქოს საბრალო ადამიანს, მაგრამ როცა მწუხარება ზომას აღემატება, გული ქვედდება... თვალები შრება...

მაშინ კი ცრემლებიც ერთნ ჰქრება და აუტანელ მწუხარებას განიცდის ყოვლად უმწეო, ტანჯვის ბუდეში დაბადებული ადამიანი.

ლ. ძიგუაძე

უ ღ რ მ მ თ დ ა ღ ე პ ე უ ლ ი

ნიკოლოზ (კოლა) დავითის-ძე კიკნაძე

დუშეთის კომენდანტი, გარდ. 1918 წ. დრო სამსახურში აგვისტოს 10 აჩრიცხული აფი-ცერიმა კოლა დახვდა. არა ერთხელ და ორჯერ ეტყოდა საბრალო მიხილი თავის ძმას: რადგან სამხედრო სამსახური აგირჩევია, იცოდე შენი წმინდა მოვალეობა შენს სამშობლოს ემსახურო, არამც და არამც შენი მახვილი შენს თანამომძეხედ არ იხმარო. აი სწორედ ეს სიტყვები გულში ჰქონდა ჩამარხული კოლას და სწორედ იგრეტე იქცეოდა. თუმცა საბრალო მიხილი უკვე რვაწლის მიცვლილი იყო კოლა მთლილი ოთხი წელიწადი ოსმალოს ომში მხნეთ იბრძოდა, რისთვისაც დაჯილდოვებული იყო ყველა ორდენითა ვლადიმირით და წმ, გიორგის ხმლით. როდესაც დაარსდა ქართული პოლკები, ის 15მ ბაქოს პოლკიდან გადავიდა მე-7 ქართულ პოლკში შტაბს-კაპიტნის ხარისხით. საუბედუროდ განჩნდე ბოლშევიკები კავკასის გზაზე, სადაც კოლა გაწვეული იქმნა. ბოლშევიკთა განდევნის შემდეგ კოლა დანიშნეს დუშეთის კამენდანტათ აქ მოვალეობის აღსრულების დროს ულმოზებლმა სიკვდილმა მარიაშობისთვის 10 გამოაცალა წუთისოფელს ეს სამშობლოსათვის თავდადებული გმირი ოფიცერი.

დაკრძალულ იქმნა თბილისში დიდუბეში, კამ. საყვარელიძის გვერდით. აქ ერთმა ოფიცერმა გრძნობიერი სიტყვით დაახასიათა იგი, ვითარცა გმირი, შეუღარებელი და ნამდვილი იშვიათი მეომარი.

დუაიწყარი იყოს ხსოვნა შენი, ვერ კიდევ გაუხარელო მამაკო და სამშობლოს ერთგულო შვილო ძმო კოლა!

3. კ.

ახალგაზრდ მწერალი

ილო მიაშვილი

გიორგი ძამანაშვილი

მთ. სახელოსნოს მუშა, საქართ. რესპუბლიკის რკინისგზებლთა I-ლი ყრილობის თავმჯდომარე, ერთხმ. არჩეული, მთ. სახელოსნოს აღმასრულებელ კომიტეტისა და გვარდ. შტაბის თავჯდ. შეგნებული მუშა და ნიჭიერი ავტობიოგრაფი.

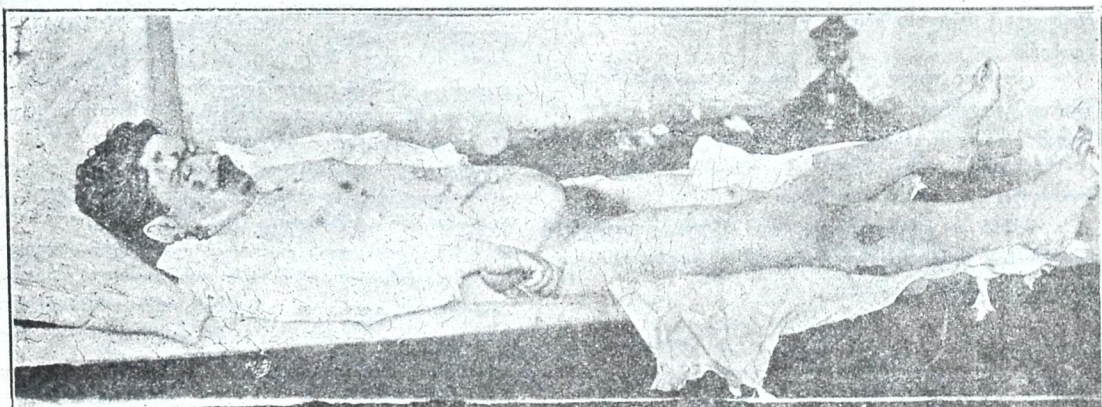
სისხლში და სრეკლში

ახ.. რა მწარეა ყოფნა სოფლად.. და რა მძიმეა..
სისხლის და ტრემლის ოკანედ ქვეულა არე..
მთელი ქვეყანა რალაც ცივი.. ბნელი მღვიმეა..
სულში ოცნების ლამაზ გრძნობებს სწვავს სიმწუხარე..

აქ ძმა--ძმასა ჰკლავს . დედასა ჰკომბს შობილი შვილი,-
სამშობლოს ჰყიდის, ვით იუდამ ქრისტე გაჰყიდა...
ყველგან ობლობა.. და უგულო მკვდარი სიკვდილი...
ყველგან სხვისა ჰღვებს სიყვარულის კანდელი წმინდა...
კაცს ვერ შეზღოები..--ყველა მხეცად გადაქცეულა..
თვალს ვერ მიაღვებ, რომ არ დაგხედეს ბოროტი გველი...
ოთქოს მსოფლიო რალაც ჰირმა დაასწეულა,--
ისეა ცივი.. საზიზღარი და საზარელი..
ვინცა გგონია გულის ტოლი და მეგობარი,--
ყველაზედ-მეტად ისა გმუხთლობს--მახვილს გილესავს...
ვერსადა ჰპოვოს არსმა ფიქრის თავშესაფარი...
ყოველი წამი ტანჯულს სულში სიმწარეს სთესავს...
სატრფოს ვერ ჰპოვებ, თუნდ ზმელეთი შემოიარა,
ვერვის განდობ გულის ზრახვეს.. წყლულებს.. იარებს...
არავინ არი--ზვაშიადი გაუზიარო,--
ყველა მხოლოდ ტრემლს.. მეგობრის სისხლს ვაგიზიარებს...
გრძნობას გაუყოფ და დაგეზუდება ღალატი მხოლოდ...
სატრფოსთან მიხვალ--და დაგხედება მის ნაცვლად გველი
ოთქოს ქვეყანა ეს წყეული... განუსაზღვრელი
შობილა ტანჯვის და სიკვდილის ბოროტ სიმბოლოდ...
ახ.. მოკვდეს ბარემ... სასაფლაოდ იქცეს მთა--ბარი..
დაბნელდეს მზე, რომ აღარ დარჩეს არც ერთი არსი...
მიწა დაირღვას.. არვის დარჩეს თავშესაფარი,
რომ აღარ იყოს სიცოცხლეში ეს შინაარსი..

მოკვდნენ ქვეყნები--ნკრევის ცეცხლში კვნესით და ზარიით...
დავრჩე მე ერთი.. როგორც გიყი ჰქვა არეული...
როგორც სატანა--ბელზებულმა ცივი ხარხარით
მარტოდ ვიგლოვო მთა და ბარი ნაცრად ქცეული...
ი. მიაშვილი

Handwritten note: აქ იქნა მიწა

თავისუფლებიხთვის წამებული ცხინვალში გიორგი მარჩაბელი.

თავისუფლებისთვის წამებული ცხინვალში სანდრო კეცხოველი.

ამ სოფლის სოფარს

ფერ მიმკრთალ სახეს მზის სხივები ააეღვარებს,
 ღამის აჩრდილებს მზის ამოსვლით დავემუქრები ..
 ამ სოფლის სტუმარს უკვდავება გ მიღებს კარებს...
 ამ სოფლის სტუმარს უკვდავება მწამს შემიყვარებს...
 „და სინამდვილე თვით ლეგენდად გ რდავიქმნები“...
 წრფელი ლოცვები ჩემი ბაგეზედ ვით გაცივდება...
 ვნჩაჰკლავს ჩემში მძლესურვილებს მზიურ ოცნების?...
 ჩემში სიციხე სიყვარულით გახანგრძლივდება
 ჩემს სულში ტრფობის ვარსკვლავები, მზე ანთება...
 და ვინ გაბედავს, ვინ მიღერებს ჰანგს დამარცხები?...
 მარადისობის მზე ინათებს მუდამ ჟამს ჩემში..

უსაზღვროება მზ ს ოცნებით დაათრობს თვალებს...
 და მე ვიქნები ტრფობის ღმერთი თვით სამარეში...
 ბევრი, სულ ბევრი ჩემგნ-თ შეთხზულ უცხო მხარეში
 სულს კეწუხებულს, სულს ავად მყოფს შემოაფარებს!..
 დ. დოლიძე.

სოლომან ახვლედიანი
 1-ლი ქართ. ლატარიის დირექტორი, რა
 მელმაც პირ. გამოსთქ. აზრი (გაზ. „საქ“) ქართ. ლატარიის მოწყობის შესახებ, ამ
 ჟამად ლატარიის საქმეს ხელმძღვანლობს.

მათრობს, მიზილავს...

ჰნიბლავს, იმონებს ჩემსა გონებას კაშკაშა მთვარე,
 მივჰქირი ოცნებით ცის ტატნობზე პირ-მომლიმარე...
 და გადავლახე საზღვარი ჩემი ტურფა ქვეყნისა,
 მათრობს მიზიდავს ვარსკვლავთ სიჭრელე მშვენება ცისა
 პოი, სამყარო, საუნჯე იბრანის, მიუწლომელო,
 კაცთა გონების მხიბლავ წარმტაცო და მის მფლობელო
 შენში მარხია სულის სიმშვიდე და უკვდავება,
 შენ ხარ მნათობ კაცთა გონების და ზელთაება.
 მეც შენში ვპოვე სულის სიმშვიდე, აღფრთოვანება,
 შენში ჩავმარხე ჩემი ფიქრები, აზროვანება!..
 ვარლამ ჩლაიძე.

ვუდრო ვილსონი
 ამერიკის პრეზიდენტი. რომლის პროგრამის
 სწარმოებს სახალ მოპარაკა

ს ა ხ ე ლ მ ფ ი ვ მ ქ ი თ ს ვ ე ბ ი

რიცხვებივი გამარჯვება--
ზნეობრივი დამარცხება.

ბრძენი არ შესტდეს,—რკვენი კლდეს
გაღიჩხოსო, სწორედ ამ ანდაზის ამბავი
მოგვაგონა საქართველოს დარბაზში (პარლამენტში) ბოლოს დროს ეროვნულ უმცირესობათა ენის ხმარების შესახებ გადაწყვეტილმა საკითხმა.

საქართველოს კანონმდებელ უზენაეს საბჭოში, ქართველი ერის აზროვნება-გონებრივების ბრძედში, ქართველთა თვითარსებობის გამომხატველ დაწესებულებაში რუსული ენით ვიკანონმდებლოთო...

საიდან სადაო—წმიდა საბაო?!

აქედან და იქიდანაო, რომ ეროვნულ უმცირესობათა წარმომადგენელთ ჩვენი სახელმწიფოს ენა არ იციანო!

ფიე, ხათა! ეგება მათ თავისი სამშობლო ენაც არ იციან, მერე ჩვენი დემოკრატია, ქართველი ხალხი და საქართველოს დარბაზი აქ რა შუაშია?! დემოკრატია, რომელიმე მხოლოდ თავისი სამშობლო—ქართული ენა იცის, ქართველი ხალხი, რომელიც მონატრეა თავისი მშობლიური ენით იმეტყველოს და დღეის ამის შემდეგ თავისი ბედ იღბლის გადაწყვეტა გადარუსებულ ქართველობეს, უცხო „პოვერნიებს“ აღარ მიანდოს ხოლმე!..

ეს არის უდიდესი დანაშაული სწორედ იმ ქართველი დემოკრატის წინაშე, რომლის სახელითაც ასეთ წესებს აკანონებენ!..

მერე ამს შემდეგ რელათი გსურთ სახელმწიფო დაწესებულებებში ნამდვილი გაეროვნულება (ნაციონალიზაცია) მოახდინოთ?!

მეორეს მხრივ ასეთი წესის დაკანონება დღე შეუარაცყოფა საქართველოს არა ქართველ ერთა: საქართველოს ებრაელებმა, თათრებმა, სომხებმა, რუსებმა და სხ. ბევრ ქართველ დებუტატზე უკეთ თუარა, უარესად არ იციან ქართული ენა... და თუ ასეთ კაცებს არა გზავნიან, ეს ჩვენი ბრალი არ არის არამედ იმათი, რომელნიც თავის პირად კარიერა—პატივმოყვარეობაზე უფრო ფიქრობენ ვიდრე საქართველოზე და ის მკვიდრე არა ქართველებზე...

ისეთ დებუტატებს, რომელთაც საქართველოს სახელმწიფო ენა არ იციან—ჩვენს საკანონმდებლო დარბაზში ადგილი არც უნდა ჰქონდეთ: სჩანს მათ არა სწამთ და არ

იციან ჩვენი კულტურა, ენა, ხალხის სულიერი ავლა დიდება და მამასადამე მათ რა უფლება აქეთ ხალხის სახელით ილაპარაკონ?!

მართალია, საქართველოს დარბაზში რიცხვით, ე. ი. თითების აწევით ამ უკუღმართობამ გაიმარჯვა მაგრამ ზნეობრივად-კიდამარცხდა.

და იმედი უნდა ვიქონიოთ, რომ ჩვენი ხელმძღვანელი ს. დ. პარტია და საქართველოს დემოკრატია ამ დადგენილებას ხელახლად გადასინჯავს და ისე გადასწყვეტს, როგორც მისი სარგებლობა და საჭიროება მოითხოვს...

ძმანი ებრაელნი.

მოგ ხსენებთ ჩვენს ძველ-ძველ მოძვე ხალხზე, საქართველოს ერთ უძველეს მკვიდრებზე...

ესენია მრავალწინა, დევნილ-შევიწროვებულ, უხსოვარ დროის ხალხის შვილნი ებრაელები...

შავთა დროთ ვერა შეცვალეს მათ გული ანდამატისა და როგორც ყოველთვის, ახლაც იგეთივე ერთგულნი შვილნი აღმოჩნდნენ საქართველოსი!..

ამ ხალხმა თავისი სიბრძნე და შორსმკვრეტელობა დღესაც გამოიჩინა და სჯულით მამა-პაპათა მცნებათა მიმდევარი, სარწმუნოებით ისრაელი, ეროვნულად რჩება საქართველოს ქირის დაღბნის მოზიარედ.

წაკითხეთ მათი საზოგადოების „ავღუდა ისრაილის“ განცხადება („საქ. რეს“ 1918 წ. № 65) სადაც ისინი თავის თავს საქართველოს რესპუბლიკის მოქალაქეებად აღიარებენ და თავის მოვალეობად სცნობენ: „იზრუნონ თავიანთი სამშობლო, საქართველოს რესპუბლიკის კეთილ მომავალზე, მხოლოდ მას მოახმარონ თავიანთი ცოდნა და ქონება, და ყოველგვარ სახელმწიფოებრივ პოლიტიკურ, ეკონომიურ და საზოგადოებრივ საკითხებში იარონ თავიანთ მოძვე ქართველებთან ერთად ხელიხელ ჩაკიდებულნი“ და სხ.

შეხეთ რა ლამაზად ჩამოაქანდაკეს ებრაელებმა თავისი დამოკიდებულება სამშობლო საქართველოს წინაშე და გენა სტეფურიკა შესაძლებელი იყო? ყველგან დევნილი ებრაელნი მარტო ოდენ საქართველოში იყვნენ შეწყნარებულნი, მათ საქართველოდან არავითარი წყენა არ ახსკთ, სამაგიეროდ არც საქართველოს ახსოვს ერთს ებრაელს მინც ელაღატნა საქართველოსთვის, და ეს ხალხი მუდამ საყვარელი და თანასწარუფლებით მოსილი იქნება საქართველოსი!..

ნუ თუ ამათი განცხადებ: გამოხმაურებას ვერ ჰპოვებს საქართველოს სხვაერთა შორის?

ქართველო გრიგორიანო.

განა საქართველო ყველა ერთგულ შვილთათვის კეთილი მზრუნველი დედა არ არის? როგორ არა! მაგრამ ეს ვერ შეიგნეს სომეხთა ვითომდა იმ ქირისუფლებმა რომელნიც საქართველოს ქერქვეშ თავს იფარავენ, ქართველი ხალხის მიწაწყლით იკვებებიან და მის დასამხობადკი ჩალიშობენ!..

ღმერთმა თავის გზით უშველოთ!.

მაგრამ თქვენ, ქართველო გრიგორიანო, საქართველოს სომეხობა, თქვენ, რომელთაც ათ:დან-ბაბადან საქართველოში გიცხოვრიათ, ქართველებთან ჰქირა და ღვინის საერთო ეკონიათ; თქვენ, რომელთა ენა და კულტურა მხოლოდ ქართულია; თქვენ, რომელთა მზე მხოლოდ საქართველოში ნათობს და საქართვლოს იქით არსად სამშობლო არა გაქვთ, ნუ თუ ცრუ ნოდვრების, სუტეტურება აზგასერების მახეში ვაებში და თქვენს დედა სამშობლო საქართველოს ისე არ ემსახურებით, როგორც მისი საქიროება და თქვენის სარგებლობა მოითხოვს?!

თქვენ, საქართველოს .სომეხობა, ბევრი თვალსაჩინო მოღვაწე მოციციათ ნ. აზიანა, ბ. ახოსპირელი, გ. გველესიანი, ბ. ევანგულოვი ა. ბაჯიაშვილი, შ. ველისციხელი, გ. ფირუშინი, გ. შინატხელი, ძველად ასტვწატუროვი მ. თუმანიშვილი ვიღებ (გოარგი, ტასო, ვასო და სხ.), ჰაზირა ა. თუთაევი, გ. გედევანოვი და სხ ნუთუ დღეს პირში წყალს ჩაიგუბებით და თქვენთა უფლებათა დაცვა წარმოებას უპასუხისმგებლო გადაგვარებულ ვაჟბატონებს მიანდობთ რომელთაც თქვენი ქართული არც ენა იციან, არც ზნე ჩვეულება, არც ნამდვილი ეროვნება და სჯულის გამო ჰაისტიანის სომეხებათა გთვლიან.

ღროთ შემოკრბით დედა საქართველოს ირგვლივ და ქართველთა კალთა გულ წმინდათ და მაგრა დაიქირეთ, თუ თქვენი სიკეთე ბედნიერება გინდათ, თორემ მერე გვიან იქნება თითზე კბენანი... ქართველი ხალხი თანდათან ერკვევა ღრმა ძილისაგან და თავის უფლებების შელახვას ვერც ადვილად არავის აბატებს!..

იოსებ იმედაშვილი

პრმა სპართველს

ზაწაწინა კარგა ბაეშო შენ გენაცვალთ დედა, შენ რომ გხედამს დედა შენი სიხარულით მნდებო. შუაზე სიტყვა, ღანძღვა, წყევლა, არა დროს გაგიბედაო, ამიტომ შენც გამართებს მშობელს აქნაო უურადლებო შეიღის აღზრდა ძნელი არის, მშობელს ძვირათ უჯდებაო, თუ ვარგისი არ გამოხვევს ჭირსხული წახდეო. გაიზარდე, დაჯიქვადი გიხმით „გმირო გაშედაფო“, ვინც შეგხოს შენს სიტაცსღეს მუხა უღეს თავზედაო, ბევრი ვიებუდე შენთვისა, რომ მოგამარო სევედაო, მეტისაც ნება ანა გაქვს, ტანჯულს დაღკულს შედაფო. ვიცი მტრები ბევრი გუყვანან, იმათ ცუცხლი ედებაო მაგრამ ღმერთი მოწყალეა კეთილათ გათავლებო. ორმოცდაათი წელია ჰაზირა შენთვის კვდებაო, მარად შენთვის იფქრობს, ზრუნავს ნემო წადაათა წადაათა...
ჰაზირა

ანდრანიკა სომეხთა ერ. გმირი. გაზეთების ცნობით, ზანგეზურში მოუკლ.

სოფლკაცის ძეგლი

ცრემლს აფრქვევდა დედა, როს მშვა და სიხარულს ეძლეოდა. ცრემლს აფრქვევდა ტურფა ქალი, ოდეს გრძნობით მეხვეოდა. ცრემლს აფრქვევდა სიყვარული, ცრემლს აფრქვევდა ცხოვრებაცა, ცრემლს დამაფრქვევს ვგონებ კუბო, ჰია-ღუა და მიწაცა...
ს. ერთაშინდელი

გაცილები

1

გაზაფხულის ვარდს განთიადის სხივი ჰკოცნიდა. თმა გაწეწილი სუსამბარი ღეღამიწას დილის ლოცვას სწირავდა და სურნელოვან ოზონით იფრქვევოდა გარემო იმ დროს, როდესაც მახლობელ სარკმლის კართან ბაცი ლა ბაცილას ესაუბრებოდა...

— „აქ რამ მოგიყვანათ?!“ განცვიფრებით შეეკითხა ერთი მათგანი.

— ჩუ!.. ფრთხილად... მე მხოლოდ სარკმლის გაღებას ველი... აი მთელი საათია ვარაკუნებ კარებს და არ-ვიცი, რა დაემართათ ჩემს მეგობართ, არაფერ მიღებს კარს... ალბათ ძლიერ გართულნი არიან საქმეში.

— „რად მიიკლავ თავს ოთახში, განა ვინ იმყოფება ოთახში?“

— „ხა! ხა! ხა!.. აი წარმოიდგინე, შენ აქაური მცხოვრები იმდენად დაუდევარი ჰყოფილხარ, რომ ერთხელ არ მოიწადინე და არ შემოხხედე, თუ რა ჰხდებოდა ამ პატარა და მყუდრო ოთახში. მე კი, — თავმოწვონედ წარმოისთქვა მან: — საზღვარგარეთიდან მოველი მის სანახავად?“

— დმერთო ჩემო, საზღვარგარეთიდან!..

— გცხვენოდეს... გცხვენოდეს, გაუნათლებლო და შეუგუნებლო... მე რე ასე ასრულებ შენს მამულისადმი მოვალეობას? რამ დაგაზარმაკათ? რად იჩლუნგებთ გონებას

— მე ვერა გამიგია... რაშია საქმე?

— გაიკებ, მხოლოდ გვიანდა იქნება... ნუ თუ არ იცი, რომ აქ ის ადამიანი ცხოვრობს, რომელიც დაუღალავად ძიობს ჩვენს საიკვლილო მიზეზებს?!

ჩვენს სიცოცხლის მოსაზრებას?... დიახ! საბრალონი ვართ ჩვენ წარჩინებულნი თქვენ, უეცრად, წინაშე... რას აკეთებდით მაშინ, როდესაც თქვენ წინააღმდეგ წამლებსა სთნზავდა?... რაღ მიეცით დრო, რად მიეცით ნება აღსრულებაში მოეყვანა თავისი მიზანი?..

დმერთო, ველარ მოუსწარ; გზაში მრავალი დაბრკოლება შემზდა... გვიან მოველ, მაგრამ მაინც დეე იწვნიოს ჩვენი ძალა!.. დეე წაწალი მისი დარჩეს ისე ქალღლის ფურცელზე, მას კი ფეხები გავაქიმიხოთ... აგერ სარკმელს ალებს.. ჩჩუ!... მომეკალე...

2

მართლაც გაიღო სარკმელი... გაღმოდგა მაღალი სახე ყვითლად დაფერილი, თმებ მზრებზე გადაშლილი და სამარისებური მიაჩნდა ტურფა გაზაფხულს: — „რა სილამაზეა... რა მომზიბლავი დილაა.“ და აუტყდა ხველა. ახველა დიდხანს, ახველა იქამდე, სანამ დაუძლურებულ და ცოცხალ-მკვდარი არ დაეკა მძიმე საწოლზე.

— „ჰი, თვალი დაგიდგა!.. მაშ როგორ გეგონა... ჩვენი მოსაზრება გსურდა?... მაშ მოკვდი თუ კარგია, სიკვდილისათვის... — მიამაზა ახლად მოსულმა ბაცილამ.

მეზობლის როიალის ხმამ ახმაურაუეცარი მღუპრეა... მუსიკის ტკბილმა ხმებმა, მწყობრმა ცეკვამ გამოაფხოზო სიკვდილის პირს მიყვანილი მეცნიერი და შვევით ამოაკვნიესა:

— „ეჰ, მარი!.. მარი, დაუკარ — შეიძლება უკანასკნელად ესმოდეს ეს საოცნებო მუსიკა ჩემს ყურს!..“

— „დმერთო კიდევ ცოცხალია... სულელი სიკვდილის პირს, სამარის კართან სდგას და მაინც თავისას არ იშლის... თავის სატრფოს ეხმაურება... რა უგუნური ყოფილა ადამიანი... ხა! ხა. ხა. მომითმინე ერთი ჭამიცი... მომითმინე... ნო ასე...“

— „მიშველეთ... — სამარის ხმით ამოიძახა მომაკვდავმა ჰაბუკმა-მეცნიერმა და მის ხანგრძლივ ხველას შეთანხმებით აუყოლა სატრფომო მუსიკის ფერხ ული...“

განვლო წამმა მწუხარებისამ და კვლავ სიცოცხლემ შეანათა ჰაბუკის მიმქრალ თვალებში გადაჭხედა მაგიდას სადაც შენიშნა თავისი უკანასკნელი ფურცელი შემოქმედებისა და ტკბილი მღიმარებით წარმოსთქვა:

— მე შევასრულე ჩემი მოვალეობა... ამით შევძინე ჩემს საყვარელ გრს ი, ის, სიცოცხლე, რომლის ქებნაში მოვსპე ჩემი საკუთარი... ყოველ დღე ითვლება ჩემი ყოფნის წამები... იერემიის ცრემლი სწავას ჩემს თვალებს, იერემიის გოდებით ვიხმობ ღვთისნიერ პირთ ჩემდა საშველად, მაგრამ ამოდ: არავის არ სწვდება ჩემი სიტყვები... უფსკრულის სიღმრეში იმარხება განწირულის ხმა; იმ სირღმეში სადაც დღეს თუ ხვალ ჩავსვენება ჩემი ყოფნის ლეგენდა...

ხველამ დაასუსტა... ხველამ ჩაალოგინა დაუძლურებულნი.

დრო მაინც მიდის... ბაცილები მოძრაობენ... ... ჰეი, მკურნალო შენს ხელთ არის ჰაბუკის სიკვდილით გადარჩენა...

ბაცილებს არ სძინავთ... მკურნალო განდევნე იგინი ჰაბუკის ხეულიდან... მიქელ დიანელი.

ტიგრან ნაზარიანი

სომეხთ სამხატვრო-სახელოვნო საღონის დამფუძნებელი და რედაქტორი. გამოცემული სომ. უფრ „ტანასხატიურისა“ და „კან ტისპის“, „ღტოვითა სკოლის დამფუძნებელი, საერთაშორისო ბექდვითა აიურის თავმჯდომარე, ცნობილი საზოგადო მოღვაწე. მისი საღონის მე 13 ე სეზონი დაიწყო გასულ წარსკეეს. ს დემო მიძღვნილი ჰქონდა საქარეულოს.

ცხოვრების გზაზე

სევდამ მშობა, სევდაცე მზღის,
სევდა მიმღერს სევდის ნანას!
ვინ მიხვდება, ვინ გამოსცნობს
ჩემ ცხოვრების გამოცანას!..

დ. ჭანჭათელი

დ. ჭანჭათელი
(დათიკო გოგუაძე)

ს რ ე მ ლ ე ბ ე ი

თქვენ ვერ იცნობთ ჩემ შავ ფიქრებს, ვერც ჩემ ცრემლთა კრიალსაწინ,
ვერ მიხვდებით რა აშოთაებს და გულის უკლავს ერის მგოსანს!

თქვენ არ იცით, თუ სად არის დასაბამის დასასრული!
და ამ ქვეყნის გამოცანას რად დასტარის მგოსნის გული!..

ვერ მიხვდებით, ვფიცავ, ვერა, ამ ჩემ ცრემლის საიდუმლოს,
ვერ გამოსცნობთ ჩემ სიტყვების შთაფარ მიზანს, შთაფარ კილოს!

და როდესაც ზღვა ცრემლები დათაფლავენ ამ ჩემ თვლებს,
და ცრემლთ ფრქვევით მოვსთქვამ, ვსჩივი მე ამ სოფლის სივაცლასეს,
მაშინ მხოლოდ შემიბრალებთ, მაშინ მხოლოდ იტყვიან ასე:
„ეჰ, საბრალს აღბად უჭიან, თორემ რისთვის მოსთქვამს ასე?“

და თქვენ ფიქრობთ: მართალია თქვენი აზრი ჩემს ცრემლებზე
თითქმის ვგოდებ, და მე ვსტარი ჩემს საკუთარ საცოცხლებზე!

— არა, არა! ჩემი ცრემლი თქვენს ცრემლებსაც ხათესაობს,
მაგრამ იგი ჩემთან არის, ჩემს დაშურებას ცდილობს, ღამობს!

და როდესაც რითმასა ვქმნი, რითმას ლექსის გასწვობად
მაშინ იგი, მუზის სახით, ჩემთან მოდის ამბის მოხრობლად!

მაშინ ვმბრე მე ფიქრებსა შავ სამოსში გამაწვობილს!
ხან დაშურებას ვრცელ სივრცეში, ხან ერთ ადგილს დახვარ სობილს!

და მეც ვეგებო იმით სობლას, მეც უმიზნოთ ვგეტყობი!
და ვმბრდებო დედაშიწას, ვიყინებო, თითქმის ვგვლებო!..

და თქვენ იცით ამ დროს ცრემლი როგორ მოშეაღერესება?
მოდის ჩემთან, გულის მიხვებს, თვალზედ გადმოგვიდებო!

და ის არის შეგება ჩემი, ჩემი არსი და სიმბოლო,
მასში არის ჩემი უფენა, მასში არის ჩემი ბოლო!..

შ რ მ ი ს ს ე ლ ი

შრომის ხელი სადაც არის, სადაც არის შრომის ძალა!
სადაც მუდამ ცეცხლი ღვივისა, უფენის ქურა არ გამქრავს!

აი იქა თქვენ იზოვით დაუშრეტელ უფენის წყაროს!
რადგან მუშის წრეთელი ცრემლი აქვე უნდა დაიდვაროს.

აბა, რაა, უშრეტელათ ეს სიტყვებო, ამისხენით,
რატომ ხშირად მოსთქვამთ, ჰტოვებთ წარსულს, აწმუოს, თავის ქნევით
თუ არ შრომობ, იყინებო მსგავსი მგვდარი წერტაღისა,
ეს ხომ უფენა არ უფენაა, მიმგზავსება საკვდილისა!

ამ დრო-ყამის დღის მშენებას აფერადებს უფენის გრდემლის
გაუმარჯოს მუშის მჯას! დაილოცოს მუშის ხელი!

დ. ჭანჭათელი

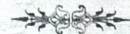

პაპიტანი შალვა ოქრობიძე
ქართ. ლევიონის I ასეულის უფრო-
სი, თანამშრომელი, ქართ. გაზე-
თი „ვაგერმანიაში“.

მოვალეობის მსხვერპლი

პოდ. ლადო ჯამლ. ძე წილოსანი
სამხედრო სამსახურში მსახურებდა
რვა წელს. ამის დაწყებისთანვე მონა-
წილეობდა გერმანიის ფრონტზე, წოს-
მალეთისკენ და სხ. ასპარეზზე ოთხ-
ჯერ დაიჭრა და გვირობისთვის წმ.
გიორგის ოთხივე ჯვარი მიიღო, ბო-
ლოს დროს დანიშნეს ლანჩხუთის
კომისრად. თათართ შემოსევის დროს
საკუთრივე შედგენილ რაზმით ჩაქვის
თავზე მონაწილეობდა. კომისრობაში
მოვალეობის ასრულების დროს, რო-
ცა ხალხს წესიერებისკენ მოუწოდებ-
და, უზუნურო ტყვიით გული გაუგმი-
რეს აგვისტოს 18. ხსოვნა მისი სამა-
რიღისო იქნება.

სამართალმცემი განთავსების მოლაპარაკებანი

1832 წ. ფარული საზოგადოება

(გაგრძელება იხ. თ. და ც. № 13)

ქართველებში თითოულათ ყველა გრძნობდა საქართველოს დაქვევას 1824 წლიდ.მ, ხოლო ძის გამოთქმას ვერავინ ბედავდა, ვერავინ ახერხებდა ხმის ამოდებას. ყველა ქართველმა-კი შეიგნო, რომ ქართველნი ჯერ ეკატერინე იმპერატრიცამ მოატყუა როცა ამან 1783 წ. ერეკლე მეფეს ტრაკტატი დაუწერა და ეს პირობა-კი მან სულ არ შეასრულა. ასევე მოხდა შემდეგაც: ქართველნი მოტყუებულნი იქმნენ როგორც პავლე იმპერატორისაგან, ისევე ალექსანდრე იმპერატორისაგანაც 1801 წ.

რაც ხანი გადიოდა, მით ქართველებში რუსეთის მთავრობის ბოროტებს საპასუხო შეშუტება უფრო და უფრო ფართოვდებოდა. ამ გარემოებამ და სამართლიერმა პირობებმა 1830 წლამდის უკვე იპოვნეს თავისი დიდი პატივის მცემლები, ერთგულად ყურადღების მამყრობ და თავდადებული მამულის შვილნი, რომელთაც რუსეთის მთავრობის ვერ დასთმეს და გადასწყვიტეს ან „ხო„ და ან არაა: თუ ქართველნი ვართ, ვიყოთ ისეთ ცხოვრებით როგორც 1806 წლამდის ვიყავით, თუარა და ასე ყოფნა ჩვენ არ გვინდაო.

ამის გამოსახვა პირველათ პეტერბურგში მოხდა პატონიშვილთა შორის, ბერის იოვ. ხელაშვილის მეთაურობით 1820 წ. ეს გამოძახილი, ამ დრომ 1824 წლამდე დარჩა საიდუმლოდ ხოლო უკანასკნელ ამ გამოძახილის ერთგული მონა გახდა ფილ. კიკინაძე ბერი, რომელიც დიდი მოტრფილად იყო ივანე ხელაშვილისა და მასთანავე გაჩნდნენ სხვანიც და ყველაზედ უმთავრესათ-კი სოლომონ დოდაშვილი, ნათესავი ივანე ხელაშვილისა, პირველი იმ ქართველთაგანი, რომელიც საქათველოდან რუსეთის უმაღლეს სასწავლებელში უნივერსიტეტში პირველად წავიდა მოწაფეთ. სოლომონ დოდაშვილს უნივერსიტეტში შესვლისთვის დიდად დაეხმარა ივანე ხელაშვილი. სოლომონ დოდაშვილი რამდენსამე ხანს ამ ბერთანაც სცხოვრებდა. უნივერსიტეტში სწავლა დაამთავრა 1827 წ. ივ. ხელაშვილის რჩევით. მან რუსის ქალი შეირთო და საქართველოში დაბრუნდა ცოლით 1828 წ. უნდა ითქვას კავკასიის აქტების ამტკიცებ-რომ 1832 წ. „საქართველოს განთავისუფლების“ პარტიის მეთაურთაგანი, თითქმის პირველი პირი სოლომონ დოდაშვილი ყოფილა თითქმის ამას დაუარსებია ეს პარტია, ამას შეუქმნა მებრძოლი გმირები და ყოველივე თურმე სულ ამ სოლომონ დოდაშვილის ნამოქმედარს შეადგენს. ესლა ჩვენ შეუდგეთ ამ პირის ცხოვრების სადათ მოკლეოდ აღწერას და ამასთანავე მის სხვა ამხანავისა და პარტიის წევრთაც, რომელთაც ამ საქმეში მონაწილეობა მიიღეს.

წ. ზიზინაძე.
(გაგრძელება იქნება)

ჩვენი ნანიცა

აწ იფხიზზე გენაცვალოს შენი მშობელიო,— ავშორდეს ვნება, ზიანი, ბოროტი ხელიო. რაც იძინე, გეყოფა, ტანჯვაც იკმარეო; მჩაგვრელი ხომ დაგიმარცხდა, შენ გაიხარეო! გამხნევედი და გაიხარდე პატარა მთავარეო, ვაჟკაცურად დაიცევი სამშობლო მხარეო.

ვ. კირვალძე

შეფარდი შემოსწავა

11-სექტემბერს დიდი მთავრის ქუჩაზე № 4ხ დილის 5-4 საათზე ჩვენს მოხუცს ქველმომქმედს ზაქარია ნეფარიძეს თავის ოთახში თავს დაესხა სამი შეირაღებული (მილიციონერის ტანისამოსში) შესვლი სათანვე ხელები გაუკრეს თოკით. ერთი მათგანი თავზედ დაადგა, მეორემ გაჩხრიკა, მესამემ კი კარი გადიკეტა და კარში დარჩა დარაჯად. როდესაც ფულები და სხვა ნივთები იპოვნეს, გამოვიდნენ ოთახიდან, კარები გარედან გადაკეტეს და გაუღდენ გზას. შიშისგან თავზარდაცემული მოხუცი ფანჯარაზე თავის რახუნით და ყვირით ეძახდა მეზობლებს. მეზობლები ამ ხმაურობაზედ გამოვიდნენ, გაუღეს კარები შეშინებულმა მიიძახა: —, მიშველეთ, გამცარცვესო! „მეზობლები დაედევნენ მაგრამ ამაოდ, ვერ იპოვეს. იმ წამსვე ვაცნობეთ კომი სარიატში დარაჯს, უფროს მილიციონერს, რომელმაც დაწერა ქუჩა და სახლის № და ასე გვიპასუხა: ესლა აქ არავინ არის, 10 ს. მოვლენო შემდეგ სისხლის საქმეთა მილიციას გამოვიწვიეთ, რომელიც მოვიდა 11 ს. ოქმი შეაყენეს და რა ზომები მიიღეს არ ვიცი.

წაიღეს ბევრი რამ, მხოლოდ ამ სტრიქონების დამწერის ხელით გამზადებული და წინამძღოლობით შესატანთ შაბათს 14-სექტემბერისთვის, ქალღმერთში შეხვეული ცალ-ცალკე წარწერით: ქართ. უნივერსიტეს 5000 მან ქართ. მუსიკალურ საზოგადოებას 2000 მან. ქარ. სიპლერების და საეკლესიო გლობის ნოტების დასაბეჭდათ (რომელიც არის ჩემ მიერ შეგროვილი სხვადასხვა ქარ. კომპოზიტორების და ლოტბარების ნაწარმოები) 3000 მან. ქ. წ. კ. ს.: 1500 მან. ქართ. მწერლების თხიზულების გამოსაცემად, რომელიც არ არის დაბეჭდლი, შუქრუთის სამკითხველოსთვის სხვა და სხ. წიგნების შესაძენათ 1500 მან. შუქრუთის მიძინების ეკლესიისთვის 2000 მან. (საკურთხეველის შანდლის და ზარის შესაძენად). ეს ფულები გახლდათ სულ ნიკოლოზის სოფელში ქვრივი დისთვის გასაგზავნად 2000 მან. მეზობლის მიზარებული შესანახად 2000 მან. ეს ფულები კი ბონები იყო. ანათგარდა თიხის პატარა საფულე, რომელშიაც იყო რამდენიმე ოქროს 5 მან. ვერცხლის მანათიანი ათშაურიანიები ბევრი ყვრცხლის ჯვარ-მენდალი, რუსის სალდათებისაგან სამახსოვროთ ნაჩუქარი და ოქრობეჭდები, რომელიც უნდა შეეწირა ხაზინის ფონდის გასაძლიერებლად და მრავალი სხვა ფული. ეს ქველმომქმედი კაცი არის ის ზაქარია ხ. ნეფარიძე, რომელმაც დაარსა ორი სამკითხველო თავის სახელობაზედ ერთი სოფ. შუქრუთს (თავის სამშობლოში) და მეორე პატარა ხონში (ზორანის მაზრა).

დავით კუჭაიძე

წ ვ რ ი ლ ი ა მ ბ ე ბ ი

ახალი დრამატ. დასი. ქარ. დრამ. საზ-ის თაო სნობით შემდგ. გ. ჯაბადრის ხელმძღვანელობით, არა ჩვეულებრივის ხალისით აშაადებს პიესებს. პირველ წარმოსადგენ პიესის რეპეტიცია თითქმის 150ჯერ გამართეს და პიესა ზეპირად შეისწავლეს. ასევე აშაადებენ სხ პიესებს. დასში უმეტესად ახლგაზდა ინტელიგენ. ძალნი არიან. წარმოდგენა დაიწყება გიორგობისთვის 10-დე.

მსახიობთ კვშირის თაოსნობით თბილისში სდგება მეორე დრამ. დასი განსაკუთრებით ძველ მსახიობ.

ქართული ლატარი ს გამგეობამ თვის სპატიო წვევრად აირჩია მარ. რამიშვილისა და მ. ხოშტარიასი.

ლატარიის რწმუნებულად ბორჩალოს, თიონე თის და დუშეთის მაზრებში ლატარიის გამგეობამ აირჩია დიმი. ქიაბრეშვილი.

ლატარიის საგანგებო კომისია დასავლეთ საქარ თველოს დაბა-ქალაქებისკენ გაემგზავრა გასულ კვირას

დრამატურგი ტრ. რამიშვილი სწერს ახალს კომედიას ჩვენის უკვდავ მარადიულ ცხოვრებიდან.

ქველმოქმედებითაც ეხმარებიან ქართ. ლატარია: აკაკი ხოშტარიამ ლატარიას ნაღ. შესწირა 50,000მ, დიკი, 1000,000 მ. ბილეთები, ხოლო მისმა მეუღლემ 25,000 მანათისა; ნოე სინარულიძემ შესწირა 25000 მან. ბილეთები შეიძინა 25000 მ.

სახალხო თეატრში სეზონი დაიწყო. პიესა „ძორწილის“ დასასრული ტენიკური მიზეზით ამ ნომერში ვერ მოთავსდა, დაიბ შემდეგ ნომ

ბათლომე ბასილას ძე ლომთაძის პატივისცემულად ტარასია ვარჯანაძემ გვირგვინის ნაცვლად ჟურნალი „თეატრი და ცხოვრება“ ერთი წლით გაუწერა თბილისის რკინის გზის კონდუქტორების სამკითხველოს ზოგი ერთი წლით სოფლის სამკითხველოს.

ს. ხაშმში ადგილობრივ მოწაფეთა დასმა დასდგა ი. გულისაშვილის 4მოქ. პიესა „ცხოვრება ბრძოლა“ როგორც შეეფერებათ მოწაფეებს პიესა კარგა ჩაატარ. კარგები იყვნენ: ქანი ტ. ხაზაზიშვილი, ქ. ლალიძე, ვ. ბუმბიაშვილი, არა უშავდა თ. თვედორაშვილის, ბ-მა ვ. ლალიძემ დ გ. ნახუტრიშვილმა კარგა დაგვისურათეს თავიანთი როლები, კარგები იყვნენ: ვ. ნახუტრიშვილი, ი. მესაშაშ., ს. ქოქრაშ. გ. გულიაშ. შ. ნახუტრიშ.—ხალხი ბევრი დაეს, შემოს. 23 თუმანი იყო თეატრის და წყლის ფანდის.

რედაქციის გან

გაზეთ „სახ. საქმე“-ს 343 №-ში დაბეჭდილია: „ჩვენ გვთხოვენ გამოვაცხადოთ შემდეგი. გიორგი ვახტანგიშვილის საქმე, რომელსაც ბრალდება ფულის გატაცება და მაუდის სუფრის მოპარვა, მესამე მომრიგებელ მოსამართლეს არ გაუზრჩევია და არ გაუშართლებია იგი, როგორც ამის შესახებ ნათქვამი იყო „სახალხო საქმის მე 315 №-ში. საქმის ვითარება მოკლეთ ასეთია როდესაც გიორგი ვახტანგიშვილი შეიპყრეს მეთე უბნის მილიციონერებმა, აღმოჩნდა, რომ იგი ნამდვილად სცენის მოყვარე გიორგი ვახტანგიშვილი კი არ არის, არამედ რუბენ ვახტანგიანცი, რომელსაც თავი სცენის მოყვარედ მოჰქონდა, ატყუებდა ყველას რომ „თეატრის და ცხოვრების“ რედაქციის სასარგებლოდ წარმოდგენას მართავს და ამ მიზნით ფულს აგროვებდა. შეპყრობილი

დამნაშავე რუბენ ვახტანგიანცი, გამოძიებელს გადასცეს, რომელმაც ვახტანგიანცი იგი თავადების ქვეშ, ხოლო საქმე გამოძიების შემდეგ ოლქის სასამართლოს გადაეცემა.“

ვატანდებთ, რომ ბ-ნ გ. ვახტანგიშვილს (იმეე რუბენ ვახტანგიანცს) ჩვენთან არავითარი კავშირი არა აქვს და მისგან ვითომდა ჩვენი რედაქციის სასარგებლოდ გამართული წარმოდგებიდან არცერთი კაპიკი მიგვიღია. ჩვენის სახელით ასევე სარგებლობენ ზოგიერთი სხვა ვახტანდები. ამით საყოველთოდ ვაცხადებთ რომ ვისაც სურს ჩვენი რედაქციის სასარგებლოდ გამართოს რამე—წინასწარ ნებართვა უნდა ჰქონდეს ჩვენგან.

წერილი რედაქც. მიმართ

პატივცემულო მ. რედაქტორო!

(ეს წერილი შეგვიანებით იბეჭდება. რედ) გიგზავნით ხელმეორეთ სიას იმ პირთა, რომელთაც მიიღეს მონაწილეობა თქვენ პატივცემულ ჟურნალ „თეატრი და ცხოვრების“ სასარგებლოდ გამართულ საღამოში. საღამომ კარგად ჩაიარა მხოლოდ უამინდობის გამო ხალხი ცოტა დაესწრა. წმინდა შემოსავალი დარჩა 200 მან. (20 თუმანი), რომელიც გადმოგაცთა მიხელ ლომიძემ. თუმცა შემოსავალი მცირეა, მაგრამ გთხოვთ მიიღოთ გულით და სულით მოძღვნილი. მონაწილეთა სია: იოსებ კახნიაშვილი, ლადო დავიდოვი, ირაკლი მურვანიშვილი, რეზო მალაღაშვილი, საღამოს გამგე შ. ვარსიმაშვილი, რეჟისორი კოწია მ—შვილი. პატივცემით კოწია მურვანიშვილი.

შემოწირულება.

„თეატრი და ცხოვრება“-ს სასარგებლოთ მივიღეთ:

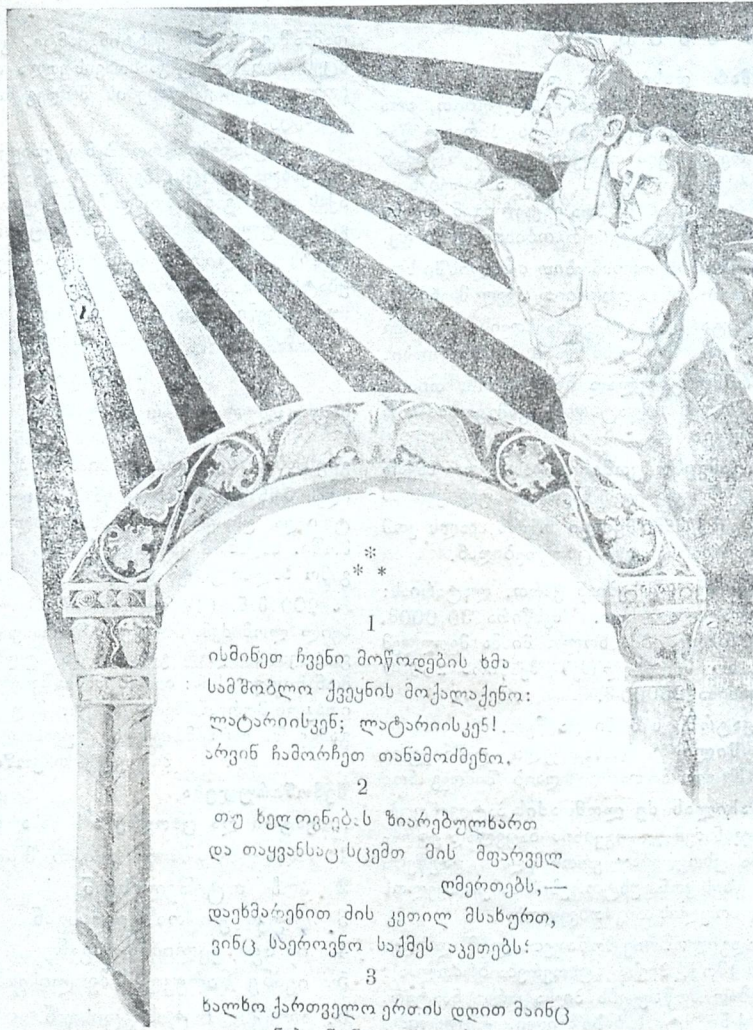
1. ვასო ოტაშვილის მიერ შეკრებილი: 104 მ.
 2. არჩ. ოტიშელისგან 3 მ.
 3. ლუკა ქოქრაშვილისგან 50 მ.
 4. იოსებ ქველიძისგან 5 მ.
 5. ივანე ნარეკლის შვილისგან 5 მ.
 6. ალექსი ხატისკაცისგან 5 მ.
 7. მარია ნაცვლიშვილისგან 2 მ.
 8. ეკატ. ხიმშიაშვილისგან 2 მ.
 9. ივანე ბალტისგან 2 მ.
 10. კოლა ხოჯამარქაროვისგან 2 მ.
 11. გოტლიბ მაიერისგან 2 მ.
 12. იოსებ გაბუნიაშვილისგან 5 მ.
 13. ელენე ჩესტვირიშვილისგან 5 მ.
 14. იოსებ უღუშაშვილისგან 5 მ.
 15. ალ. ლოლაძისგან 5 მ.
 16. იოსებ ქორქაშვილისგან 1 მ.
 17. იოსებ კაშოშიძისგან 5 მ.
 18. ალ. წუწუნავასგან 5 მ.
 19. იერ. გულისაშვილისგან შიტოხსოს ვნის აღსანიშნავად 25 მ.
 20. ელ. ექ. ფარჯანაძის სოფლის აღსანიშნავად ტ. ფარჯანიძისგან 40 მ.
 22. ამხანაგისგან 30 მ.
 23. იასონ ფავლეშიშვილისგან 5 მ.
- შემომწირველთ გულითად მადლობას ვუძღვნ. რედ.

ლატარა

— ხომ არ დაგვიწუღათ ზირველი ქართული ლატარის ბილეთის შექენა? — ლატარის ბილეთი რა არის? აი, „ვიგრიშნი“? — ჭა... — დმურთიმე გი შეგეძის მომავლენა, ნეტამც კი დეგ ვიშოვი თუ არა?!

— აჩქარდა. მთავითვე უყუღვან თითო ბილეთი დარს 25 მან., შესუთელი 5 მან.

ქართული ლატარის ბილეთები ისეა დგება ეკელვან ზირველი ბილეთი იკუბს 100,000 მ მომკება სულ 2,393 ბილეთი.

* *

1

ისმინეთ ჩვენი მოწოდების ხმა სამშობლო ქვეყნის მოქალაქენო: ლატარისკენ; ლატარისკენ! არვინ ჩამორჩეთ თანამომენო.

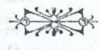
2

თუ ხელგინებს ზიარებულხართ და თაყვანსაც სცემთ მის მფარველ დმერთებს, — დაეხმარებით მის კეთილ მსახურთ, ვინც საეროვნო საქმეს აკეთებს:

3

ხალხო ქართველო ერთის დღით მაინც თავი ანებე ნუნუას წვეთებს, გასწი გულ-უხვად ლატარისკენ და მოაწერე ხელი ბილეთებს.

პირველი ქართული ლატარია 5,000,000 ქართული თეთრისა და უნივერსიტეტის სსსრგებლად გაიმართება ამა 1918 წ. ქრისტიანობისთვის 25, ბილეთები თითო 25 მ შესუთელი 5 მ. ისეა დგება ეკელვან ამ ბილეთების შექენა შეიძლება უყრნად თუ ატრი და ცხოვრება-ის რედაქციას (ბაზრის ქ. № 20) ალექსანდრის შირდაშის სსს. არჯევანდისა)

ყველასათვის საჭირო და სსსრგებლად წვიგნა (ბცდა ხუთი წლის ნაშრომი)

უცხო სიტყვათა
ლექსიკონი

შედგენილი იასკებ იმედანდელის შიკრ, მკორე შესუთელ-შესწორე ული კამოცემა, გავრვიდა. შეიდავს 1112 სვ. ხელის მომკერთათვის, სუუკეთეს ედით — 20 მან, უედით — 15 მან. (წინად შემოტანილის გამორიცხვით). ბაზარზე უდით — 30 მ., უედით 25 მ. საწყობი: თბ ღისი, ბაზრის ქ. ნომერი 20, ალექსანდრეს ბედას შირდაშირ, რედაქცია „თეატრი და ცხოვრება“

სელოვანი მსახური

დ ი ა ნ ო ზ კ ი კ ნ ა ვ ე ლ ი ძ ე
ადიქებს ფოტოგრაფიულს სურათების და ასრულებს ურველუეგვარ მსატრუდ. საქმეს. — ამხედებს საუცხოოდ. ფაქიზად და დრატე. მისამართი: ქ. თბილისში — სომოლონი ქ. №1, ყვირილასი — ფოსტის ქ. ბეგლარ გვერდის სსსლში.

ქ ა რ თ უ ლ ი

ლატარია

არ დაგავიწყდეთ!

რედაქტორ-გამომცემელი იოსებ იმედაშვილი